

Η αναγόρευση του Αρχιεπισκόπου κ.κ. Χρυσόστομου σε επίτιμο διδάκτορα του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ιωάννης Χατζηουρανού

Το Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών τίμησε το Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου, κ.κ. Χρυσόστομο, με την ανώτερη ακαδημαϊκή διάκριση του επίτιμου Διδάκτορα της Θεολογίας.

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Θεολογίας, κατά τη Συνεδρία της 17ης Φεβρουαρίου τρ. έ., έχοντας πρόταση πολλών καθηγητών με την οποία περιέγραφαν το πολυσχιδές εκκλησιαστικό έργο και την εθνική προσφορά του Μακαριότατου, τόσο στα εκκλησιαστικά και εθνικά όσο και στα πανορθόδοξα και διεκκλησιαστικά ζητήματα - αποφάσισε ομόφωνα να προτείνει στη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου την Ανακήρυξη του Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομου σε Επίτιμο Διδάκτορα. Ο πρόεδρος του Τμήματος Καθηγητής κ. Στυλ. Παπαδόπουλος, σε συνεδρίαση της Συγκλήτου, υποστήριξε την ομόφωνη απόφαση - πρόταση της Γ. Σ. του Τμήματος, η οποία έγινε αποδεκτή με πολύ ενθουσιασμό από τον πρύτανη κ. Κων. Δημόπουλου και όλα τα μέλη της Συγκλήτου.

Η τελετή Ανακηρύξεως του Μακαριότατου σε επίτιμο διδάκτορα της Θεολογίας πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 2 Ιουνίου τρ. έ. και ώρα 7.30 μ.μ., στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Πανε-

πιστημίου (επί της οδού Πανεπιστημίου 30). Η όλη εκδήλωση άρχισε με ερμηνεία βυζαντινών εκκλησιαστικών ύμνων από το χορό των Ψαλτών «οι Μαΐστορες της ψαλτικής τέχνης» με τη χορηγία του προέδρου του Τμήματος Μουσικών Σπουδών Καθηγ. κ. Γρηγορίου Στάθη. Ακολούθησε η προσφώνηση του πρύτανη κ. Κων. Δημόπουλου, ο οποίος μεταξύ άλλων ανέφερε:

«Το Πανεπιστήμιο Αθηνών τιμά σήμερα τον Εθνάρχη του Κυπριακού Ελληνισμού, τον αγωνιστή της μαρτυρικής Κύπρου, τον ιεράρχη της Ορθοδοξίας, που σφράγισε με την προσωπικότητα και τη δράση του τα κρισιμότερα έτη της πολυτάραχης ιστορίας της Μεγαλονήσου, αλλά και του σύγχρονου Ελληνισμού. Πρόσθεσε ότι ο Μακαριότατος είναι σήμερα η ψυχή του Κυπριακού Ελληνισμού. Στο πρόσωπό του ενσαρκώνονται όλα τα ιερά αισθήματα, οι πόθοι, οι παλμοί και οι προσδοκίες των Κυπρίων αδελφών μας. Το έργο του είναι σφραγισμένο, όπως και η ζωή του, από τον καημό της απελευθέρωσης των εδαφών που καταπάτησε ο αιμοσταγής Αττίλας και ο πόνος που τον κατατρύχει είναι η οδυνηρή περιπέτεια του Κυπριακού Ελληνισμού». Πλέκοντας το εγκώμιο του Προκαθημένου της Εκκλησίας Κύπρου είπε: «καταφρονεί ο Μακαριότατος τους μόχθους και τις οδύνες, δια μέσου

των οποίων διέρχεται, διδάσκει, συμβουλεύει, ελέγχει, παρακαλεί, κηρύττει, λειτουργεί, μεγαλουργεί. Εκ φύσεως εργατικός και άοκνος, «από φυλακής πρωίας μέχρι νυκτός», εργάζεται για να ανταποκριθεί καλύτερα στις πολλές πνευματικές υποχρεώσεις του. Το έργο του πολύμορφο και πολύτιμο, έργο θρησκευτικό, εθνικό, κοινωνικό, πνευματικό. Η πορεία του παρέμεινε και παραμένει χριστοκεντρική και ελληνοκεντρική... Δε συμβιβάζεται με την κοσμική εξουσία. Δε σιωπά στις αυθαιρεσίες των κρατούντων. Δεν σκεπάζει τις παρανομίες. Δε σιωπά και δε φοβάται. Η υπερήφανη ψυχή του δε συνθηκολογεί με το ψεύδος. Θαρραλέος ως λέοντας μπροστά στις απειλές, με το ευρύ στήθος του γεμάτο αγάπη προς την Εκκλησία και την Πατρίδα, αναδεικνύεται σε συμπαραστάτη και Ηγούμενο των δημοκρατικών και εθνικών αγώνων του κυπριακού λαού» Ολοκληρώνοντας ο κ. Πρύτανης ευχαρίστησε το Μακαριότατο για την τιμή που έκανε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών με το να παρίσταται στην ιστορική Μεγάλη Αίθουσα, και του ευχήθηκε να συνεχίσει άκαμπτος και ακμαιότατος να καθοδηγεί το ποίμνιο του Κυρίου και να ολοκληρώσει το θεόπνευστο έργο του.

Τον τιμώμενο, Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο, παρουσίασε ο καθηγητής της Εκκλησιαστικής Ιστορίας κ. Βλάσιος Φειδάς, ο οποίος απευθυνόμενος προς το Μακαριότατο είπε: «Κατά την οφειλετική μου ανταπόκριση στην εντολή του Τμήματος Θεολο-

γίας να παρουσιάσω συντόμως την προσωπικότητα και το έργο Σας, αντιμετώπισα ένα οξύτατο δίλημμα, αν δηλαδή στη σημερινή σεμνή τελετή θα είμαστε οι τιμώντες ή οι τιμώμενοι με τη δική Σας παρουσία στην ιστορική αυτή αίθουσα». Στη συνέχεια παρουσίασε τα βιογραφικά στοιχεία του Μακ. Αρχιεπισκόπου, επισημαίνοντας τους κυριότερους σταθμούς τόσο των σπουδών του στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στην Αγγλία, όσο και την ανέλιξη του στην κλίμακα των εκκλησιαστικών αξιωμάτων. Επίσης, ανεφέρθηκε στη συνεργασία του νυν Μακ. Αρχιεπισκόπου Κύπρου με τον προκάτοχό του αείμνηστο Εθνάρχη Μακάριο και επισήμανε: «Ήταν πράγματι ο αδιαμφισβήτητος εγγυητής της συνέχειας των αγώνων του μεγάλου προκατόχου του. Όλοι αναγνώρισαν στο πρόσωπό του το φυσικό διάδοχο του Μακαρίου, με επικεφαλής όχι μόνο την εκκλησιαστική, αλλά και την πολιτική ηγεσία της Κύπρου». Επισήμανε χαρακτηριστικές δηλώσεις του Μακαριότατου πριν και μετά την ανάδειξή του σε Προκαθήμενο της Εκκλησίας του Αποστόλου Βαρνάβα στις οποίες υπογράμμιζε χαρακτηριστικά ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος: «Την αποστολή του Αρχιεπισκόπου Κύπρου την καθορίζει η παράδοσις, μία παράδοσις που μαρτυρεί πως ο Αρχιεπίσκοπος είναι όχι μόνο ο πνευματικός ηγέτης και πατέρας του εκκλησιαστικού πληρώματος, αλλά και ο καθοδηγητής και προστάτης. Και μαζί ο πρωταγωνιστής σε όλους τους αγώνες του λαού για τη λευτεριά και την προκοπή και ανάπτυξη,

αλλά και για την υλική πρόοδο και ευημερία... Δε σημαίνει με τούτο πως εκείνος που θα τον διαδεχθεί (τον Εθνάρχη Μακάριο) πρέπει να γίνει και πολιτικός ηγέτης, αλλά σημαίνει πως δεν μπορεί να μείνει αδιάφορος και απαθής μπροστά στα εθνικά, πολιτικά και υλικά προβλήματα του λαού». Επιπλέον, «η κρισιμότητα των καιρών τον υποχρέωνε να δηλώνει, ότι «μέχρις ότου το εθνικό πρόβλημα εύρη δικαίαν και επομένως οριστική λύσιν, η Εκκλησία δεν θα απαρνηθή την εθναρχικήν αυτής αποστολήν και ιδιότητα, αλλ' εν τη ιδιότητι ταύτη θα εργάζεται και θα συνεργάζεται μετά της εκάστοτε νομίμου Κυβερνήσεως προς εξασφάλισιν της επιβιώσεως της ελευθερίας και της δικαίωσεως του Κυπριακού Ελληνισμού».

Ο καθηγητής κ. Φειδάς παρουσίασε με αδρές γραμμές το πολύπλευρο έργο του Μακ. Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου, το οποίο και αξιολόγησε λέγοντας ότι: «ως Προκαθήμενος της αποστολικής Εκκλησίας της Κύπρου, ενσάρκωσε το αποστολικό υπόδειγμα του καλού ποιμένος, για το οποίο είχε προετοιμασθεί πνευματικά «παιδίόθεν» σε όλες τις πτυχές του εκκλησιαστικού βίου. Οι πλούσιες εμπειρίες από την αντιφατικότητα και την τραγικότητα των περιστάσεων του κυπριακού Ελληνισμού λειτούργησαν ως ένα αυτονόητο κριτήριο για την προσαρμογή της αποστολής της Εκκλησίας στη νέα οδυνηρή πραγματικότητα. Η αποκατάσταση της κλονισμένης εσωτερικής ενότη-

τας του εκκλησιαστικού σώματος και η αποσαφήνιση των διακριτών ρόλων της Εκκλησίας και της Πολιτείας αποτελούσαν τις αναγκαίες προϋποθέσεις, όχι μόνο για την αρμονική συνεργασία τους, αλλά και για την ομοψυχία του κυπριακού Ελληνισμού ενώπιον των τραγικών συνεπειών της βάρβαρης εισβολής» Απευθυνόμενος προς το Μακαριότατο, ο κ. καθηγητής είπε: «Η σύγχρονη εικόνα της Εκκλησίας της Κύπρου αποτελεί ένα εξαιρετικό πρότυπο για τη σύγχρονη οργάνωση και τη συνεπή λειτουργία κάθε αυτοκέφαλης Ορθόδοξου Εκκλησίας. Η προσωπική Σας συμβολή.. υπήρξε και παραμένει καθοριστική οικοδομή του ευσεβούς κυπριακού λαού, αλλά και στην όλη Ορθόδοξη Εκκλησία. Το Τμήμα Θεολογίας, το οποίο συμβάλλει με το δικό του τρόπο στην υλοποίηση του οράματός Σας για την πανεπιστημιακή μόρφωση των κληρικών και των λαϊκών στελεχών της Εκκλησίας της Κύπρου, αναγνωρίζει στο πρόσωπό Σας τον άξιο και τον εμπνευσμένο εκκλησιαστικό ηγέτη της μαρτυρικής Μεγαλονήσου και τιμά με τη σεμνή αυτή τελετή τους αγώνες μιας ολόκληρης πενητηκονταετίας για την Ορθοδοξία και για τον Ελληνισμό».

Ακολούθησε η Αναγόρευση από τον Πρόεδρο του Τμήματος Θεολογίας Καθηγητή κ. Στυλ. Παπαδόπουλο, ο οποίος ανέγνωσε το Ψήφισμα του Τμήματος, την Αναγόρευση και το Διδακτορικό Δίπλωμα. Αμέσως μετά ο Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής καθηγ. Χρ. Βούλγαρης, πλαισιού-

μενος από τον πρύτανη και τον πρόεδρο του Τμήματος, περιένδυσε τον Μακαριότατο με την τήβεννο της Θεολογικής Σχολής, ενώ ο πρόεδρος του Τμήματος επέδωσε στο Μακαριότατο το Διδακτορικό δίπλωμα του Τμήματος θεολογίας.

Μέσα σε ενθουσιώδη ατμόσφαιρα επιδοκίμασias και θερμών χειροκροτημάτων από μέρους του πολυπληθούς ακροατηρίου, ανέβηκε στο βήμα ο Μακαριότατος Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος, και ανέγνωσε εκκλησιαστικό και εθνικό λόγο. Αφού ευχαρίστησε τον πρύτανη και τους συγκλητικούς, τον κοσμήτορα και κατ' εξοχήν τον πρόεδρο και όλα τα μέλη του Τμήματος Θεολογίας, που τον τίμησαν με την ανωτάτη ακαδημαϊκή διάκριση, μεταξύ άλλων ο Μακαριότατος είπε τα ακόλουθα: «Μετά σοβαρού προβληματισμού εδεξάμεθα το άγγελμα της απονομής εις ημάς της τιμητικής διακρίσεως του επιτίμου διδάκτορος του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής, διότι δεν αισθανόμεθα ότι επετελέσαμεν εις το ακέραιον το καθήκον ημών ως Προκαθήμενου της Εκκλησίας Κύπρου δια δύο βασικούς λόγους: Πρώτον, διότι δεν κατορθώσαμεν να οδηγήσομεν τον εμπιστευμένον εις ημάς λαόν του Θεού εις νομάς σωτηρίου, και δεύτερον, διότι δεν ενεπνεύσαμεν εις αυτόν το αγωνιστικόν εκείνο φρόνημα, το απαιτούμενον εις τας δημιουργηθείσας δυσκόλους αυτάς στιγμάς, λόγω της εισβολής και κατοχής του 37% περίπου των εδαφών της Κύπρου

υπό των Τούρκων εισβολέων... Διερωτώμεθα όντως, εάν είμεθα άξιοι οιασδήποτε τιμής και διακρίσεως, λόγω της παθητικής στάσεως ημών ενώπιον των όσων τραγικών, άτινα εξελίσσονται εις βάρος του πληρώματος της Εκκλησίας ημών, και των κινδύνων, τους οποίους αντιμετωπίζει όχι μόνον η ελευθέρα διαβίωσις αυτού εις την γην των πατέρων αυτού και η εθνική ελληνική αυτού καταγωγή, αλλά κι η εις Χριστόν πίστις αυτού. Τι το ουσιώδες επράξαμεν προς εξουδετέρωσιν αυτών των κινδύνων, ώστε να αξιούμεθα αυτής της τιμής, την οποίαν το Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής εφιλοτιμήθη να απονείμη εις ημάς»;

Κατόπιν ο Μακαριότατος περιέγραψε την τραγικότητα του σύγχρονου ανθρώπου, ο οποίος τρέχει να ξεδιψάσει από το νερό το οποίο «ός δ' αν πίνη διψήση πάλιν».

Λησμονεί ο άνθρωπος τη θεία αγάπη, ότι ο Χριστός γενόμενος άνθρωπος, προσφέρει εις τον άνθρωπο το ύδωρ το ζών». Επισήμανε ότι «αυτήν την προσφοράν της θείας Αγάπης, ολοκληρωθείσης εις την ενανθρώπησιν, την διδασκαλίαν την Σταύρωσιν και την Ανάστασιν του Χριστού, καλλιεργεί εις τας ψυχάς των φοιτητών αυτής η Θεολογική Σχολή Αθηνών». Έκανε ιστορική αναδρομή από την εγκατάσταση των Μυκηναίων και των Αχαιών στη Μεγαλόνησο, ως τη διδασκαλία και διάδοση της Χριστιανικής Θρησκείας στην Κύπρο. Περιέγραψε την παρουσία σ' αυτήν μεγά-

λων μορφών τόσο κατά την εποχή των Αποστόλων, όσο και αργότερα στην περίοδο των Μεγάλων Πατέρων και Διδασκάλων της Εκκλησίας. Ακολούθως αναφέρθηκε στους διάφορους κατακτητές που πέρασαν από την Κύπρο και στη σημερινή κατάσταση που επικρατεί στο νησί, λόγω της συνεχιζόμενης τουρκικής κατοχής. Στη συνέχεια εξέθεσε τους κυριότερους λόγους για τους οποίους ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος Κύπρου θεωρεί ανεφάρμοστη τη λύση της διζωνικής Ομοσπονδίας στην περίπτωση της Κύπρου, επισημαίνοντας: «Ας μη τρέφωμεν λοιπόν αυταπάτας. Η λύσις της Ομοσπονδίας θα οδηγήσῃ ἀργά ἢ γρήγορα εἰς τὸν ἐκριζωμὸν τοῦ κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναγκασθῇ νὰ ἀναζητήσῃ εἰς ἄλλην γῆν κατάλυμα, δια νὰ κλαίῃ ἀπ' ἐκεῖ τὴν 'χαμένην' γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ».

Τέλος, απευθυνόμενος συγκινημένος ο Μακαριότατος προς την πανεπιστημιακή κοινότητα και σ' όλους τους Έλληνας αδελφούς είπε: «Αφουγκρασθήτε την κραυγήν του πόνου των Κυπρίων Αδελφών σας και συνειδητοποιήσατε τον κίνδυνον της τουρκικής επεκτατικής πολιτικής. Διότι, εάν η Τουρκία επιτύχη τους στόχους αυτής εις την Κύπρον, θα ἔλθῃ και η σειρά άλλων τμημάτων του Ἑλληνισμοῦ. Οἱ Ἕλληνες Κύπριοι Αδελφοί σας - μη το ξεχνάτε - ἀντιμετωπίζουσι σήμερον τὸν μεγαλύτερον κίνδυνον εἰς τὴν μακροαίωνα ἱστορίαν αὐτῶν.. Πρὸς ποίους νὰ στρέψωσι τὸ βλέμμα και νὰ ζητήσωσι βοή-

θειαν. Ασφαλῶς πρὸς σας, τοὺς Αδελφοὺς Ἕλληνας. Ὑψώνουσι τὰς χεῖρας και ἀναμένουσι νὰ εἶδωσι και τὰς ἰδικὰς σας χεῖρας νὰ ἐνώνωνται με τὰς ἰδικὰς τῶν, δια νὰ υψώσωσι τὸν ἥλιον τῆς ἐλευθερίας ἐπάνω ἀπὸ τὰ σκλαβωμένα χῶματα τῆς Κύπρου, τῆς Κύπρου τῆς Ἑλληνικῆς».

Στην τελετὴ Ἀναγορεύσεως τοῦ Μακ. Αρχιεπισκόπου Κύπρου σε ἐπίτιμο Διδάκτορα τῆς Θεολογίας παρέστησαν ὁ Μακαριότατος Αρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος και μέλη τῆς Διαρκούς Ἱεράς Συνόδου ὁ σεβ. μητροπολίτης τῆς Καρθαγένης κ. Χρυσόστομος ὡς εκπρόσωπος τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδείας κ. Πέτρου, ἀρκετοὶ Σεβ. Μητροπολίτες, ὁ Γεν. Γραμματέας τοῦ Υπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων τῆς Ἑλλάδος, Θεοφ. Επίσκοποι και ἄλλοι κληρικοὶ τῆς Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδας και τῆς Κύπρου, ὁ πρέσβης τῆς Κύπρου σὴν Ἀθήνα κ. Χρ. Πασιαρδῆς, ὁ πρῶην πρωθυπουργός κ. Γρίβας, ὁ υπουργός Παιδείας και Πολιτισμοῦ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. Λ. Κάππας, ἀκαδημαῖκοί, πρυτάνεις ἄλλων πανεπιστημίων τῆς Ἀθήνας βουλευτές, διπλωματικοὶ τῆς κυπριακῆς πρεσβείας, ἀκόλουθοι τῆς κυπριακῆς πρεσβείας, ὁμότιμοι καθηγητές τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, οἱ καθηγητές τοῦ Τμήματος Θεολογίας και ἄλλων τμημάτων τοῦ Πανεπιστημίου, στρατιωτικοί, δικαστικοί, πολλοὶ φοιτητές και πλήθος προσκεκλημένων τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.